

**Коледж Приватного вищого навчального закладу  
«Кіровоградський інститут державного та муніципального управління  
Класичного приватного університету»**

**Циклова комісія з соціальної роботи**

**Галузеві соціології**

(назва навчальної дисципліни)

**ПРОГРАМА**

**навчальної дисципліни**

**підготовки** \_\_\_\_\_ ***молодшого спеціаліста*** \_\_\_\_\_

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

**напряму** \_\_\_\_\_ **5.13010101 «Соціальна робота»**

(шифр і назва напряму)

**спеціальності** \_\_\_\_\_ **Соціальна робота**

(шифр і назва спеціальності)

**(Шифр за ОПП ВПП 5)**

**Кіровоград**

**20 \_\_\_\_\_ рік**

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:  
**Колледж Приватного вищого навчального закладу**  
**«Кіровоградський інститут державного та муніципального управління**  
**Класичного приватного університету»**

(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: старший викладач циклової комісії з соціальної роботи  
Тернавська Т.А., к.пед.н.

Обговорено та рекомендовано до видання науково-методичною комісією ПВНЗ  
«Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного  
приватного університету»

Протокол від \_\_\_\_\_ 20\_\_ року № \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ 20\_\_ року Голова \_\_\_\_\_ Г. Ю. Шаркова

## ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Галузеві соціології» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки \_\_\_\_\_ молодший спеціаліст \_\_\_\_\_ напряму (назва освітньо-кваліфікаційного рівня) (спеціальності) “\_\_\_\_\_ Соціальна робота \_\_\_\_\_”.

**Предмет навчальної дисципліни:** сутність соціології, опанування методиками соціологічного аналізу суспільних відносин, знайомство студентів з галузями соціології.

**Міждисциплінарні зв'язки:** історія та теорія соціології, загальна соціологія.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Соціологія – наука про суспільство.
2. Історичний розвиток соціологічних підходів та концепцій

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

*Змістовий модуль 1. Основи теорії та практики галузевих соціологій*

*Змістовий модуль 2. Проблеми та перспективи розвитку галузевих соціологій*

### 1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів уявлень про функції та напрями соціології, суспільство як соціальну систему, соціальні зв'язки і відносини, соціальні інститути та групи, способи їх організації, закономірності функціонування і розвитку.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення з теоретичними основами сучасної соціології;
- набуття навичок організації і проведення конкретно-соціологічних досліджень і практичного ефективного використання їх результатів;
- вивчення соціальної структури та основ соціальної поведінки;
- формування цілісного уявлення про специфіку, об'єкт і предмет соціологічного знання, історію зарубіжної і вітчизняної соціології, перспективи її подальшого розвитку.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

#### **знати :**

- поняття суспільства як соціальної реальності та цілісної системи;
- головні етапи культурно-історичного розвитку суспільства, механізми та форми соціальних змін;
- поняття особистості як суб'єкта соціальної дії та соціальних взаємодій;
- культурно-історичні типи соціальної нерівності та стратифікації;
- мати уявлення про горизонтальну і вертикальну соціальну мобільність;
- загальні проблеми стратифікації українського суспільства, причини нерівності, взаємини соціальних груп, спільнот;
- основні етапи проведення та методи соціологічного дослідження.

#### **вміти :**

- об'єктивно, на наукових засадах, визначати місце та роль соціології в системі соціогуманітарних наук;
- визначати своє місце в соціальній структурі суспільства, а також соціальні ролі, які виконує людина в житті;
- використовувати отримані теоретичні знання для оцінки конкретних ситуацій, що виникають у повсякденному житті;

- передбачати можливі наслідки різноманітних життєвих ситуацій;
- формувати у себе соціологічну культуру.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 72 години/ 2 кредити ECTS.

## **2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни**

### **Модуль 1. Основи теорії та практики галузевих соціологій**

#### **Тема 1. Інвайроментальна соціологія та проблеми довкілля в Україні**

Інвайроментальна соціологія та проблеми довкілля в Україні. Предмет та об'єкт соціології екології. Розвиток соціально-екологічних поглядів. Формування соціології екології як галузі знання. Основні категорії соціології екології. Визначення екологічної свідомості, її ступені. З'ясування предмета соціології екології. Проблеми вивчення взаємовідносин людини і природи. Інвайроменталізм як напрям суспільних відносин. Екологічні закони В. Кеттона і Р. Данлепа. Проблеми розвитку екологічної свідомості. Розвиток екологічної освіти в Україні та світі.

#### **Тема 2. Етносоціологія як галузь соціології.**

Предмет та об'єкт етносоціології. Історія розвитку етносоціології як галузі соціології. Етносоціологія в Україні: етапи становлення та розвитку. Основні підходи до вивчення етносів (соціобіологічний, інструментальний, конструктивістський та інші). Поняття етнічної ідентичності, етнічного стереотипу. Національно-етнічні процеси та відносини в Україні: соціологічний аналіз. Націоналізм та національне питання в державі. Протистояння етнічних спільностей та етнічних меншин в Україні

#### **Тема 3. Гендерна соціологія: напрямки вивчення**

Сутність, основні категорії гендерної соціології. Гендерні стереотипи. Проблема гендерних відмінностей у світовій соціології. Фемінізм: сутність, етапи, напрями. Неофемінізм: основні напрями у сучасних умовах. Гендерні стереотипи та їх подолання. Тематика гендерних досліджень в соціології. Проблематика міждисциплінарних гендерних досліджень. Динаміка гендерних змін в сучасних умовах України та інших країн світу.

#### **Тема 4. Соціологія шлюбу і родини: загальна характеристика**

Сутність соціології родини. Сутність соціології шлюбу. Предмет та об'єкт соціології шлюбу і родини. Особливості досліджень в рамках соціології родини та шлюбних відносин. Сім'я як соціальний феномен. Сутність, структура та функції сучасної сім'ї. Основні тенденції розвитку сучасних українських сімей. Проблема домашнього насильства. Еволюція шлюбних відносин та майбутній функціонал родини. Фемінізм та неофемінізм

## **Змістовий модуль 2. Проблеми та перспективи розвитку галузевих соціологій**

#### **Тема 5. Соціологія релігії в контексті соціологічного знання**

Соціологія релігії в контексті соціологічного знання та наук про релігію. Предмет і об'єкт соціології релігії. Релігія як соціальний феномен. Становлення соціології релігії як наукової дисципліни. Релігія як соціальний інститут, її еволюційні та організаційні форми. Поняття релігійності, релігійних груп та організацій. Релігійна свідомість та релігійна психологія: за та проти. Релігійні та міжрелігійні конфлікти. Військові конфлікти як продовження релігійних та міжрелігійних конфліктів. Релігійна мапа України. Міжрелігійні конфлікти в Україні та їх особливості.

#### **Тема 6. Основні поняття та категорії соціології науки**

Основні поняття та категорії соціології науки. Соціологія науки як галузь соціологічного знання. Сутність соціальних проблем організації науки. Вимірювання соціального клімату науки. Сутність основних понять та категорій соціології науки. Основні проблеми української науки сьогодення. Проблеми розвитку науки в Україні та світі. Роль вченого в сучасних суспільних процесах. Радянська школа соціології науки. Суспільне значення поняття знання.

#### **Тема 7. Соціологія культури та мистецтва: основні категорії і принципи**

Соціологія культури та мистецтва: основні категорії та принципи її розвитку. Предмет та об'єкт соціології культури. Основні категорії та принципи соціології культури як галузевої соціології. Соціальна сутність культури. Підходи до визначення культури. Основні функції культури

як соціального феномену. Структурні елементи та форми вияву культури в житті людини і суспільства. Контр культура та її особливості. Субкультури та історія їх виникнення і класифікація. Поняття масової та елітарної культури.

### Тема 8. Соціологія спорту

Сутність та основні поняття соціології спорту. Актуальні проблеми соціології спорту. Соціологічні дослідження спортивних подій міжнародного значення. Соціальні дисфункції в спорті. Спортивні дерби як маркер розвитку соціальних процесів. Прикладні соціологічні дослідження. Спортивна складова особистісної самоідентифікації. Спорт як форма подієвого туризму та мультимедійного простору. Спорт як форма підвищення рівня здоров'я населення. Порівняння аматорського та професійного спорту. Професійний спорт в Європі та Північній Америці: спільні та відмінні риси.

### 3. Рекомендована література

#### Основна

1. История западной социологии: этапы, идеи, школы: Учебное пособие для вузов. – М.: Академический Проект; Гаудеамус, 2010. – 863с. (Gaudeamus).
2. Кувшинова, О. А. Социология [Текст] : учеб. пособие для вузов / О. А. Кувшинова; М-во образования и науки Рос. Федерации, Федер. агентство по образованию, Федер. гос. образоват. учреждение высш. проф. образования "Урал. академия гос. службы", фил. в г. Оренбурге. - Оренбург : ИПК ГОУ ОГУ, 2010. - 132 с.
3. Общая социология: учебное пособие/коллектив авторов; под ред. М.М. Вышегородцева. – М.: КНОРУС, 2011. – 280с.
4. Предыстория социологии: учебно-методическое пособие / А.Н. Елсуков, А.Н. Данилов. – Минск: ТетраСистем, 2011. – 192с.
5. Социология: Учеб. / Ю.Г. Волков, И.В. Мостовая . - М. : Гардарики, 2009. - 432с: 0 -
6. Социология / Н.В. Казаринова, О.Г. Филатова, А.Е. Хренов . - М. : NOTA VENE, 2008. - 271с.
7. Социология: Учебник / С.С. Фролов . - 3-е изд., доп.. - М. : Гардарики, 2008. - 344с –
8. Социология: Учебник / А.А. Горелов . - М. : Эксмо, 2008. - 496 с. - (Образовательный стандарт XXI)

#### Додаткова література

- 1 История социологии: Учебное пособие.- 2-е изд., перераб. и доп.. - Минск : Высшая школа, 1997. - 381с.
2. Особенности российского низшего класса / Н. Е. Тихонова // Общественные науки и современность, 2010. - N 5. - С. 31-44.
- 3 Социология: Учебник / Под ред. В.Н. Лавриненко .- 3-е изд., перераб. и доп. - М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2008. - 448 с. 3 Социология: Общий курс / Ж.Т. Тощенко .- 2-е изд., доп. и перераб.. - М. : Юрайт-Издат, 2009. - 527с -
4. Социология: Курс лекций / А.А. Радугин, К.А. Радугин .- 3-е изд., перераб. и доп. - М. : Центр, 2009. - 224 с
5. Социология труда: Учеб. пособие / О.В. Ромашов . - М. : Гардарики, 2009. - 320с
6. Социология образования: прикладной аспект / Ф.Э. Шереги, В.Г. Харчева, В.В. Сериков. - М. : Юристь, 2007. - 304с.
7. Социология для юристов: Учеб. пособие для вузов / С.И. Курганов, А.И. Кравченко . - М. : ЮНИТИ, 2010. - 255с
8. Социология: Учебник / С.С. Фролов .- 3-е изд., доп. - М. : Гардарики, 2008. - 344с
9. Социология: Учебник / А.И. Кравченко . - СПб. : Логос, 2009. - 432 с
10. Социология = пер. с англ / Н. Смелзер . - М. : Феникс, 2008. - 688с –
11. Социология: сотрудничество и конфликты: Учеб. пособие / С.Ф. Фролов . - М. : Юристь, 2009. - 240с
12. Социология: Курс лекций / А.А. Радугин, К.А. Радугин . - М. : ВЛАДОС, 1995. - 192с
13. Социология: Учебник / Ю.Г. Волков, В.И. Добренков, В.Н. Нечипуренко, А.В. Попов .- 2-е изд., испр. и доп. - М. : Гардарики, 2008. - 512 с

14. Современная социология права: Учебник / В.Н. Кудрявцев, В.П. Казимирчук . - М. : Юристъ, 2009. - 297 с
15. Социологическое воображение = Пер. с англ / Ч. Р. Миллс . - М. : NOTA BENE, 2009. - 264с.
16. Экономика и социология труда / И.И. Кулинцев . - 2-е изд., доп . и перераб. - М. : Центр экономики и маркетинга, 2009. - 312с

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання \_\_\_\_\_ залік \_\_\_\_\_
5. Засоби діагностики успішності навчання

**Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами та критерії оцінювання**

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			екзамен	залік
90–100	A	відмінно	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	добре	
75–81	C			
67–74	D			
60–66	E	задовільно	задовільно	незараховано
менш 60	F	незадовільно	незадовільно	